

[Lytt](#)

Tilrettelegging hørselshemmede

Last ned side (PDF)

Legg til i mine artikler

Av: VUU | Opprettet: 30 august 2013 | Sist endret: 12 september 2017

Det er viktig å huske på at studenter med hørselshemming er forskjellige. De har ulike ønsker og behov for tilrettelegging, så tipsene vi presenterer her må tilpasses individuelt. Flere av tipsene er av en slik karakter at de vil være til nytte for alle studenter, så forsøk å la de bli en naturlig del av din forelesningsform. Tipsene kan bidra til å skape en studiehverdag hvor studentene kan senke skuldrene og bli mindre sliten, og gjør at de i større grad kan fokusere på det faglige.

Hva er hørselshemming?

Hørselshemming er en fellesbetegnelse som dekker ulike grader og arter av hørselstap. Hørsel er vår evne til å oppfatte og tolke lyd. En hørselshemming kan være medfødt eller ervervet, midlertidig eller permanent, og den kan være av ulik alvorlighetsgrad (fra noe redusert hørsel til å være døv). Studentene kan benytte seg av tegnspråktolk, høreapparater, tekniske hjelpemidler, munnavlesning og tale.

Hvilke utfordringer har studenter med hørselshemming i studiene?

Tilrettelegging for studenter med hørselshemming kan ofte løses med relativt enkle

grep. Det er særlig tre hovedutfordringer som er viktige å være klar over:

- I en studiesituasjon skjer mye av kommunikasjon og informasjonsutveksling muntlig, og for studenter med hørselshemming kan dette innebære en utfordring
- Det å ha tilhørighet og deltakelse i et sosialt og faglig fellesskap, bidrar til å fremme trivsel og psykososial helse for studentene. For studenter med hørselshemming kan dette være en utfordring
- Praktiske utfordringer som følge av at det er vanskeligere å høre lydsignaler (alarmer/brannøvelser). Et godt tips er å tilby automatisk brannvarsling på SMS

Sterke sider hos studenter med hørselshemming

De er gode til å lese kroppsspråk og til å lese på munnen, og deres hørselshemming medfører at de er flinke til å bruke andre sanser. Andre styrkeområder er at de er oppmerksomme og konsentrerte i studiesituasjonen, noe som er viktig i høyere utdanning så vel som i arbeidslivet.

Gode tips i undervisningen

- Snakk tydelig og i et avpasset tempo. Det er da lettere å oppfatte hva du sier og enklere for eventuell tegnspråktolk å tolke
- Stå vendt mot studentene når du snakker. Studenten hører lettere hva du sier og ser hva du sier
- Bruk tekniske hjelpemidler som mikrofon, høytaler, tale- og lytteforsterkingssystemer når det finnes i auditorer ol. God lyd og akustikk er en forutsetning for at høreapparater skal virke. Bruk dette uoppfordret. Husk å sjekke at batteriet er i orden, og dersom noe er feil kan vaktmester eller Teknisk avdeling ofte bistå
- Bruk visuell formidling som tavle eller prosjekter
- Del ut forelesningsnotater på forhånd. Det gir studenten god tekststøtte og gjør det lett å følge med i undervisningen
- Godt lys i undervisningsrommet gjør munnnavlesning og lesning av kroppsspråk enklere
- Vær visuell, bruk hender, ansiktsuttrykk og vær bevisst eget kroppsspråk. Henker kan gjerne brukes til å fremheve detaljer, eller peke på tavle/presentasjonen for å henvise til det du snakker om. Ansiktsuttrykk kan

formidle spørrende setninger, mens kroppsspråket kan tydeliggjøre situasjonen

- Unngå å gå for mye frem og tilbake fordi det gjør det vanskelig å lese på munnen og lytte

Tips til arbeidsformer

- I samtalesituasjon bør du sørge for god øyekontakt, snakk tydelig, men ikke hørere enn normalt
- Ved arbeid i grupper eller kollokvier bør ikke gruppen være for stor. Et godt tips er å la studenten med hørselshemming være ordstyrer i gruppen (få styre samtale). Det gir både studenten og tolken bedre forutsetninger for å følge med i gruppearbeidet
- Bruk visuelle signaler for å få direkte kontakt med studenten (et lite vink, løft opp hånden, vend kroppen mot studenten etc.)
- Stiller du spørsmål underveis i forelesningen til salen, husk på at en hørselshemmet trenger noe lengre tid på å motta budskapet og å få med seg innhold i selve presentasjonene. Dersom tolk ikke brukes er det en fordel om du gjentar svaret fra salen, fordi det er vanskelig å høre bakover i salen (mikrofonen på høreapparatet peker fremover)

Gode tips til fysisk og teknisk tilrettelegging

- Damping av bakgrunnsstøy (fysiske lydisolerende tiltak)
- Tiltak for å redusere etterklangstiden (lydabsorberende materialer i vegg og takflater)
- Legge til rette for bruk av tilgjengelig teknisk utstyr som teleslynge og skrankeslynge, IR-anlegg (der det er flere saler som ligger tett inntil hverandre og hvor det er fare for at flere teleslyngeanlegg kan slå over i hverandre), FM-utstyr og PC-slynge.

Ved bruk av tegnspråktolk

- Dersom studenten har med tegnspråktolk kan du forelese som du pleier, men være obs på at det kan være tolken avbryter og ber om å få gjentatt budskapet
- Vær klar over at tolkene vil plassere seg nær foreleseren med tanke på å oppnå blikk-kontakt både med student og den hørselshemmede

- Som foreleser bør du alltid henvende deg direkte til studenten og ikke til tolken
- Tolken vil som regel ta kontakt med foreleser på forhånd for å finne frem til en god arbeidsform

Notathjelp

Studenter med hørselshemming har rett på bistand til notathjelp. Personen som bistår med notater bør være en som går i samme klasse eller tar samme fag som studenten. Studenten med hørselshemming får se deres notater og plukker ut det man har mest bruk for. Notathjelpen lønnes av undervisningsstedet.

Tilretteleggingstjenesten koordinerer og administrerer notathjelpen.

Eksamen

Studenter med hørselshemming vil kunne ha behov for tilrettelagt eksamen.

Tilrettelagt eksamen kan for eksempel innebære:

- Tegnskpråktolk
- Utvidet eksamenstid
- Alternativ vurderingsform
- Behov for å kommunisere med eksamensvakt og faglærere

Tilretteleggingstjenesten

Foruten tips og informasjon som står på våre nettsider, vil Universell oppfordre til å ta kontakt med Tilretteleggingstjenesten ved lærestedet for ytterligere veiledning omkring tilrettelegging for studenter med hørselshemming. NAVs hjelpemiddelsentral og Tolketjenesten er viktige aktører for tilrettelegging for hørselshemmede studenter.

Redaktør: Universell* v/Kjetil Knarlag NTNU
Tlf.: +47 73 55 06 80, Mobil: +47 977 100 21
Kontakt Universell*: kontakt@universell.no

[Logg inn](#)

CMS : Webdesign : Bennett